

Pride večer, nastane noč. Vse je vže v krilu sladkega počitka. Nikjer se nič ne čuje, nikjer se nič ne giblje. Povsod je mir in tišina. Tudi Vilko je sladko zaspal. Videti je, da ga je bolečina popustila. Materi so se nehoté zaprle oči. Leže malo na posteljo, da se vsaj nekoliko odpočije. Spanje jo prevari. Tudi ona zaspí.

Darinka je ubogala mater in legla v svojo posteljico, ali zaspati ni mogla nikakor. Preveč je skrbela za bratca in mater. Ko je zapazila, da se je mati ulegla in trdno zaspala, vstala je ona iz svoje posteljice, vzela pletivo v roke, sela poleg bolnega bratca in pazila nanj. Če se je bolni bratec le malo premaknil, takój je skočila kakor ververica k njemu, da bi videla česa želi. Ko je tako skrbno pazila na bratca in poleg njega pletla nogovice, minula jej je noč in nastalo je jutro.

Vže pozno v jutro se prebudi tudi mati. Zeló se začudi, ko ugleda svojo hčerko poleg njenega bolnega bratca. Od velikega veselja poljubi Darinko v čelo, a Darinka je bila vsa srečna, da je prečula noč pri bolnem bratcu, kateremu je proti jutru jako odleglo. Vilko je zopet ozdravel v veliko veselje materi in sestrici Darinki. Ponosna je bila Darinka na materine besede, ko jej je mati rekla: „Darinka, zlato moje, ti si mi zares največja pomoč v hiši, ti si moja desna roka. Bodi vedno taka, in ljubil te bode Bog in vsi ljudje te bodo radi imeli!“

Hrvatski napisal Fr. Bartuš.

Orloj v Pragi.

(Spisal —č.)

Da vas zdaj poprašam, prijatelji moji, kaj je orloj, uverjen sem, da mi ne bi znal odgovoriti nobeden. A da vas vprašam, kaj je ura, kdo mi ne bi odgovoril? Če drugega ne, rekel bi mi saj, da je ura ono, kar dela: tik, tak, tik, tak in to je tudi dosti. Nù in vidite, orloj je tudi ura, velika ura, toraj je tudi orloj ono, kar dela: tik tak, tik tak. Takó je, zdaj pa veste vsi kaj je orloj in meni ni treba nič več pripovedovati.

Ej, ej to bi ne zadostovalo, vi vender malo veste, kaj je orloj. Želel bi, da vi še kaj več veste za orloj, ker to pač ni navadna ura; če bi bila navadna ura, ne bi je opisaval. Takih ur je malo na svetu. To ni ura za štiri groše z zlato verižico, kakeršno vam je mati prinesla iz sejma, ali vam jo je pa kupil kum pri birmi, tudi ni vaša domača hišna ura z umazaním, pikastím licem, zarujavelima kazaloma in razno železno šaro, ki jo imate doma na steni; tudi ni ura v vaškem zvoniku, katera naznanja vsemu selu dōbo po dnevi in po noči. Orloj je ura, s katero se ponaša zlata Praga in katero si z veseljem ogleda vsak tujec, kateri obišče to lepo, slovansko mesto.

Malo je takó zanimivih mestnih hiš, kakor je mestna hiša v starem mestu Pragi. Vže 1338. l. se je ondu nahajala mestna hiša a 1381. l. sezidana ka-

pelica sv. Lovrenca še danes stoji. Ta prestara mestna hiša ima tudi visok stolp iz 1474. l. in ravno v njegovem spodnjem delu nameščena je starinska ura, katero zovejo pa le orloj.

Znate, kdaj je orloj napravljen? Leta 1490. postavil ga je mojster Hanuš. Če zaradi ničesar drugzega, znamenitna bila bi ta ura vže zaradi starine, ali zanimiva je še zaradi svojih posebnostij. Orloj razdeljen je na štiri in dvajset ur, a ne na dvanajst, kakor naše ure in pokazuje mesece, četrтинke mesecev, nebeška znamenja, dneve in praznike. V kolobarji okrog kazala naslikani so razni meseci v človeškeji podobi in razna druga znamenja. Vse to bi vi, čitatelji moji, vže začudeno gledali, ali najboljše bi vas zanimala ona dva okenea gori nad uro. Zakaj neki? Nù, potrpite malo, saj bode zdaj, zdaj ura bila, takrat bodete pa videli, kaj se za onimi okenci skriva. Počakajte torej malo!

Ahá, se vže odpirajo okenea! Kdo pa je ono, ki se je pokazal pri okencu? Tega pa vže poznamo, to je naš Gôspod Jezus Kristus, saj je ravno tak na podobici, katero so nam podarili zadnjič gospod kapelan. In glej, obrnil se je k nam, namignil malo z glavo a roko je držal, kakor, bi nas hotel blagosloviti. A oni za njim? Če ni prav tak, kakor sv. Peter na našem velikem oltarji; dà, dà, saj še celó ključe drži v rokah. In oni mladi je sv. Janez, oni s palico sv. Jakob, oni s sekiro sv. Matija, oni z žago sv. Simon in tako po vrsti vseh dvanajst apostolov. Pa vsaki se obrne k nam, potem pa gre zopet svoj pot dalje.

Na vsakej strani teh okenc je lepo izrezljan steber, a ob njem stojé na jednej strani Juda izdajalec in še jeden drugi, a na drugej koščena smrt s koso in z jednim továrišem. Lepó jih je gledati! Judež maje z glavo in roko, v katerej drži ono nesrečno mošnjo, a smrt poteguje za vrvico, ob katerej je obešen zvonček in zvoni. Dà, pa še nekoga je trebalo! Koga neki — ónega, kateri hoče vse prebrskati in povsod svoj kljunček zatakniť; ónega, kateri nas vsako jutro sè svojim petjem budí — petelinčka. On se je postavil v linici gori nad okenci in ko so odšli vsi apostoli, zalepetá z vso močjo s svojimi krili in glasno zapoje svoj veseli: kikiriki. Jémnasta! to je urá ali pač nè? Zdaj mi radi verujete, da je orloj jako nenavadna ura. Znate kaj, prijatelji moji, za zdaj potrpite še z mojim slabim opisom te zanimive ure, a kadar jednoč ponarastete, bodete imeli, če se bodete dobro učili, vže kak novčič v svojej shrambici, pa lahko odpotujete v zlato Prago, da si ogledate to uro. O jej! in ne samó orloja, nego še premnogo drugih zanimivostij bodete videli ondú, a dobri naši bratje, zavedni Čehi, vzprejeli vas bodo gostoljubno in ljubeznivo, kakor so mene, in ne bodete se kesali, da ste se podali na tako daljni pot. Toraj le pridno se učite, ako hočete videti zlato Prago! Pa kaj govorim, saj se bodete! Ali nè? —

